

NÁRODNÍ
EKONOMICKÉ
FÓRUM

INSTITUT
PRO POLITIKU
A SPOLEČNOST

NÁRODNÍ EKONOMICKÉ FÓRUM

20
25

OBSAH

4

Transformace české ekonomiky ve světle Draghiho zprávy

8

Výzvy pro českou a evropskou ekonomiku v globálním kontextu

14

Technologická revoluce v české ekonomice

20

Vzbuzení českého ekonomického tygra

26

Digitalizace a nová pravidla na trhu práce

32

Inovace jako motor ekonomického růstu v 21. století

01

TRANSFORMACE ČESKÉ EKONOMIKY VE SVĚTLE DRAGHIHO ZPRÁVY

VYSTUPUJÍCÍ

ALENA SCHILLEROVÁ

Bývalá ministryně financí; poslankyně,
Poslanecká sněmovna ČR

Draghiho zpráva o budoucnosti konkurenceschopnosti Evropské unie (září 2024) varuje před prohlubujícím se zaozobáváním EU za USA v oblasti HDP a produktivity. Zatímco produktivita práce v USA za posledních 30 let vzrostla o 83 %, v EU pouze o 26 %. Rozdíl v HDP ve stálých cenách mezi USA a EU se výrazně zvětšil – z 17 % v roce 2002 na 30 % v roce 2023.

Podobně znepokojivý je i vývoj v České republice. Do roku 2020 se ekonomika přibližovala evropské úrovni a dosáhla 92 % unijního standardu, ale od té doby poklesla na 87–88 %. Předstihly ji země jako Španělsko, Slovinsko a Itálie. Spotřeba na obyvatele v paritě kupní síly klesla z 81 % na 78 % úrovně EU.

Hospodářský růst Česka zůstává pod globální i evropskou úrovní. Nezaměstnanost je sice dlouhodobě nízká, přesto však přestává být zdrojem růstu. Česká ekonomika stagnuje a je označována za „nemocného muže Evropy“.

IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY

- Nízká dynamika růstu HDP a produktivity
- Slabá struktura ekonomiky (nedostatek sektorů s vysokou přidanou hodnotou)
- Nedostatečně rozvinutý kapitálový trh a nedostatek rizikového kapitálu
- Vysoké ceny energií
- Nadměrná byrokracie (např. ESG reporting)
- Nevyužitý potenciál kvalifikované pracovní síly a inovační kapacity

SILNÉ STRÁNKY A POTENCIÁL

- Historicky silný průmyslový základ a technické know-how
- Vysoká úroveň vzdělání populace
- Tradice inovací a mezinárodně uznávané značky (např. softwarový průmysl, antiviry, robotika)
- Nízká nezaměstnanost a relativní makroekonomická stabilita

DOPORUČENÍ

Pro veřejnou správu a politiku:

01

Přesměrování ekonomiky na sektory s vyšší přidanou hodnotou:

- Cílená podpora ICT, vědy a výzkumu, digitalizace a zelených technologií

02

Rozvoj kapitálového trhu a rizikového kapitálu:

- Zlepšit přístup k financování pro malé a střední podniky
- Zjednodušit regulační rámec pro investory

03

Redukce byrokratické zátěže:

- Zajistit přiměřenou implementaci ESG a dalších regulací
- Zjednodušit administrativu pro podnikatele

04

Reforma vzdělávání a propojení s trhem práce:

- Posílit technické a digitální obory
- Rozvíjet celoživotní učení a flexibilní formy vzdělávání

05

Podpora inovací a spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem:

- Zjednodušení dotační agendy
- Rozvoj inovačních ekosystémů kolem univerzit a výzkumných center

06

Strategický přístup k transformaci ekonomiky:

- Založený na širokém konsenzu mezi státem, byznysem a akademickou sférou
- S důrazem na dlouhodobé trendy jako digitalizace, dekarbonizace a demografie

Česká republika má předpoklady stát se moderní, inovativní a konkurenceschopnou ekonomikou. K tomu je však nutné opustit pasivní přístup, zbavit se byrokratických brzd a investovat do lidského a inovačního potenciálu. Národní ekonomické fórum Institutu pro politiku a společnost může být prvním krokem k vytvoření vlastní české „Draghiho zprávy“ – ambiciózní, realistické a transformační strategie pro příští dekády.

VÝZVY PRO ČESKOU A EVROPSKOU EKONOMIKU V GLOBÁLNÍM KONTEXTU

VYSTUPUJÍCÍ

JAN ŠVEJNAR

Profesor na Kolumbijské univerzitě;
zakladatel institutu CERGE-EI

Profesor Jan Švejnar ve svém hlavním projevu nabízí rámcový pohled na globální ekonomický vývoj a jeho dopady na Evropu a Českou republiku. Navazuje na vystoupení bývalé ministryně financí a zaměřuje se na příčiny ekonomického zaostávání Evropy, strukturální slabiny české ekonomiky i příležitosti, které má Česko k opětovnému zařazení mezi nejvyspělejší země světa. Přináší kritické postřehy i konkrétní doporučení, jak současnou situaci zlepšit.

SHRNUTÍ HLAVNÍCH BODŮ

- **Globálně:** Zpomaluje růst v USA i Číně, USA čelí riziku recese. Trumpova éra přinesla novou míru nespolehlivosti, nikoli jen nejistoty.
- **Evropa:** Od 90. let zaostává za USA, nedokázala využít vlny digitalizace. Problémem je nadměrná regulace, roztržitost kapitálového trhu a neefektivní prostředí pro růst firem.
- **Česká republika:** Po roce 1990 Česko transformovalo svou ekonomiku, ale dohání vyspělé země pomalu. Mzdy i produktivita výrazně zaostávají za Německem a Rakouskem.
- **Pozor na nevyužitý potenciál:** Lepší dopravní infrastruktura, kompaktní území, kvalitní pracovní síla.

Hlavní slabiny ČR:

- nepředvídatelný právní systém
- absence konkraclické hospodářské politiky
- slabé využívání evropských fondů
- podinvestovanost do špičkového výzkumu a vzdělávání
- přílišná zátěž práce v daňovém systému

Penzijní systém a zdravotnictví: málo motivuje ke kratšímu, ale kvalitnějšímu stáří s vyššími příjmy.

Je třeba využít historického potenciálu ČR a schopnosti českých lidí, které však brzdí systémové nastavení státu.

KLÍČOVÉ VÝZVY

- Ztráta tempa v konvergenci k vyspělým ekonomikám
- Nízká míra špičkových investic (věda, výzkum, infrastruktura)
- Chybějící konkraclická politika: zbytečné autorecese s dlouhodobými dopady
- Zastaralý právní a daňový rámec: složitý, neefektivní, zatěžující práci
- Neefektivní využívání evropských fondů
- Slabé zhodnocení výhod kompaktního území ČR

DOPORUČENÍ

Pro veřejnou správu a politiku:

01

Investovat do strategických oblastí:

- Dopravní infrastruktura, která integruje celé území
- Špičková věda, výzkum a vzdělávání
- Efektivní zdravotní a penzijní systém s důrazem na prevenci a kvalitu života

02

Změnit hospodářskou politiku:

- Zavést konkrétní přístup k rozpočtu
- Využívat fiskální prostor k dlouhodobě výhodným investicím
- Vytvořit predikovatelný právní rámec a odpolitizovat ekonomická rozhodnutí

03

Modernizovat daňový systém:

- Snížit zdanění práce
- Lépe nastavit daně z nemovitostí a kapitálu
- Omezit neefektivní dotace a garance

04

Zlepšit využívání evropských fondů:

- Zaměřit se na dopady, ne jen na čerpání
- Využívat fondy k budování špičkové infrastruktury, nikoli k udržování průměru

Profesor Švejnar pojmenovává, kde Česko stojí: má talentované lidi, silné předpoklady a výhodnou geografii, ale svůj potenciál nedokáže systémově využít. Ekonomický výkon i mzdy zaostávají a příčina nespočívá ve vnějších šocích, nýbrž ve vnitřním nastavení. Je čas opustit konzervativní přístup a nastartovat investiční politiku, která odpovídá moderní, vyspělé ekonomice. Pokud se to podaří, Česko má šanci znovu patřit mezi nejvyspělejší země – tak jako ve 20. století.

TECHNOLOGICKÁ REVOLUCE V ČESKÉ EKONOMICE

VYSTUPUJÍCÍ

KAREL HAVLÍČEK

Místopředseda, Poslanecká sněmovna ČR

MICHAL ŠMÍD

Generální ředitel, Amazon

ALEŠ ROD

Výkonný ředitel, CETA

ZDENĚK ZAJÍČEK

Prezident, Hospodářská komora

EVA SVOBODOVÁ

Generální ředitelka, AMSP ČR

Česko potřebuje nový strategický rámec pro ekonomickou politiku. Nestačí diskutovat o jednotlivých nástrojích (daně, dotace, investice), ale je třeba jasně definovat priority a cíle. Větší pozornost je třeba směřovat na kvalitu institucí, zjednodušení fungování státu, modernizaci daňového systému a podporu inovací prostřednictvím poptávky, nikoliv jen formou dotací.

SHRNUTÍ HLAVNÍCH BODŮ

- **Dlouhodobě stagnující produktivita je hlavní brzda růstu konkurenceschopnosti** – Česká ekonomika se opírá o průmyslovou výrobu, ale nedokáže ji dostatečně inovovat.
- **Veřejné výdaje nerostou problémově pomalu, ale neprioritně** – stát vynakládá prostředky napříč oblastmi bez důrazu na efekt a dopad.
- **Nedostatek lidského kapitálu a slabá práce se znalostmi** – vzdělávací systém nereaguje na potřeby ekonomiky a nebuduje potřebné dovednosti.
- **Institucionální slabost** – nízká kvalita řízení, nekoordinovanost, časté změny politik a chybějící strategická kontinuita.
- **Firmy ztrácejí ochotu růst v ČR** – z důvodu nepředvídatelnosti, regulatorního chaosu a daňové nejistoty.

KLÍČOVÉ VÝZVY

01

Produktivita a struktura ekonomiky

ŠMÍD: Bez skokového zlepšení produktivity nás čeká stagnace – fiskálně i sociálně. Pro posílení konkurenceschopnosti a inovací je klíčové vytvořit podpůrný regulační rámec pro technologie budoucnosti, zejména umělou inteligenci a podporovat šíření nových technologií napříč ekonomikou, které umožní České republice plně využít svůj potenciál stát se technologickým lídrem v regionu.

ROD: Nestačí „tlačit“ peníze do firem – bez poptávky po inovaci zůstane efekt minimální.

HAVLÍČEK: Česko má silné střední firmy, ale neumíme z nich vytvořit šampiony. To by měl být cíl.

02

Veřejné výdaje a fiskální politika

ŠMÍD: Nepotřebujeme nutně víc peněz – potřebujeme je přesunout do smysluplnějších oblastí.

SVOBODOVÁ: Stát často supluje trh, místo aby posiloval prostředí. To je dlouhodobě neudržitelné.

03

Vzdělávání a lidský kapitál

ZAJÍČEK: Nemáme problém jen s absolventy – máme problém s tím, koho vzděláváme a k čemu.

SVOBODOVÁ: Práce se znalostmi je slabá, přitom jde o hlavní zdroj růstu ve 21. století.

04

Instituce a řízení státu

ROD: Nefunguje strategické řízení – každé ministerstvo si dělá svoje, a i to se mění s ministrem.

ZAJÍČEK: Podnikatelé nepotřebují víc podpory, ale méně zbytečných překážek a stabilitu.

05

Nastavení podnikatelského prostředí

HAVLÍČEK: Klíčové je vytvořit prostředí, kde firmy chtějí růst a reinvestovat – bez toho se kapitál přesune jinde.

ROD: Podpora podnikání má být neutrální, předvídatelná a založená na výkonnosti, ne na politickém klientelismu.

DOPORUČENÍ

- Zaměřit hospodářskou politiku na zvyšování produktivity, nikoliv jen na růst HDP.
- Zrevidovat strukturu veřejných výdajů a přesunout je k pro-růstovým oblastem: vzdělávání, výzkum, infrastruktura.
- Zjednodušit stát a posílit institucionální kapacitu – méně regulací, méně změn, více předvídatelnosti.
- Modernizovat vzdělávací systém, rozvíjet dovednosti pro znalostní ekonomiku.
- Podporovat růst domácích firem, zejména středních podniků s exportním potenciálem.
- Zajistit stabilní a neutrální daňové prostředí, kde se podnikatelé nemusí bát výkladových změn.

O budoucnosti české konkurenceschopnosti se rozhoduje už dnes – a klíč nespočívá v jednotlivých „programech podpory“, ale v tom, jak jsou nastavena pravidla hry. Pokud stát nenabídne stabilní, předvídatelné a efektivní prostředí, zůstane Česko montovnou bez inovací, která bude ztrácet v evropské i globální konkurenci.

VZBUZENÍ ČESKÉHO EKONOMICKÉHO TYGRA

VYSTUPUJÍCÍ

ALENA SCHILLEROVÁ

Bývalá ministryně financí; poslankyně, Poslanecká sněmovna ČR

RICHARD HINDLS

Statistik a ekonom, emeritní rektor VŠE

PAVEL ŘEŽÁBEK

Bývalý člen bankovní rady České národní banky; docent, Vysoká škola ekonomická

MARTIN ORGONÍK

Ředitel vnějších vztahů a udržitelnosti, T-Mobile Czech Republic

ALENA SCHILLEROVÁ

PAVEL ŘEŽÁBEK

RICHARD HINDLS

MARTIN ORGONÍK

KR

Dlouhodobou ekonomickou stagnaci provází úbytek důvěry veřejnosti a setrvalá inflační očekávání. V debatě zaznívají různé pohledy – politický, institucionální, expertní i firemní – a napříč nimi se objevuje shoda na klíčových systémových slabínách: nečitelné hospodářské politice, přetížení domácností a ztrátě predikovatelnosti. Zaznívá silný apel na obnovení důvěry ve stát, měnovou i fiskální stabilitu a jasně formulované cíle.

SHRNUTÍ HLAVNÍCH BODŮ

ALENA SCHILLEROVÁ

- Upozorňuje na chybějící prorůstový impuls a vyčerpání domácností
- Klade důraz na potřebu investic do ekonomiky, nikoli škrťů bez efektu.

PAVEL ŘEŽÁBEK

- Inflace podkopala důvěru – lidé stále nevěří, že bude trvale zkrácena.
- Centrální banka i vláda podle něj nedostatečně vysvětlují své kroky.
- Fiskální politika je „bezkoncepční, naddimenzovaná a krátkodobá“.

RICHARD HINDLS

- Upozorňuje na ztrátu predikovatelnosti ekonomického vývoje.
- Slábne respekt k institucím – i data a statistiky jsou zpochybňovány.

MARTIN ORGONÍK

- Podniky potřebují stabilitu, čitelnost, dlouhodobost a také kvalitní digitální infrastrukturu, která je páteří moderní ekonomiky.
- Kritizuje „neustálé záplaty“ místo strukturálních řešení.
- Varuje, že bez predikovatelného prostředí se investice budou přesouvat jinač.

KLÍČOVÉ VÝZVY

- Ztráta důvěry ve stát a jeho rozhodování
- Nečitelná fiskální a měnová politika
- Vysoká zátěž domácností bez podpory růstu spotřeby
- Absence strategických veřejných investic
- Zpochybňování dat, predikcí a expertíz ve veřejném prostoru

DOPORUČENÍ

Pro veřejnou správu a politiku:

01

Obnovit predikovatelnost politik:

- Vysvětlovat kroky vlády a ČNB srozumitelně a konzistentně
- Plánovat s výhledem 3-5 let, ne reagovat ad hoc

02

Podpořit spotřebu a investice:

- Zacílit veřejné výdaje tak, aby měly multiplikační efekt
- Neutlumovat domácí poptávku v době oslabení růstu

03

Posílit důvěru v data a instituce:

- Bránit se populismu zpochybňujícímu expertní informace
- Znovu ukotvit hospodářskou politiku v datech, ne ve sloganech

04

Zjednodušit podnikatelské prostředí:

- Omezit regulační nejistotu a zbytečné změny
- Zajistit stabilitu daňového rámce a podporu dlouhodobých investic

Česká ekonomika netrpí jen vnějšími vlivy, ale především ztrátou důvěry v domácí ekonomickou politiku. Lidé i firmy nerozumí krokům státu, plánují krátkodobě a ztrácejí motivaci k investicím. Obnova důvěry – skrze stabilní, čitelnou a odborně zakotvenou politiku – je základním předpokladem jak pro růst, tak pro zvládnutí budoucích krizí.

05

DIGITALIZACE A NOVÁ PRAVIDLA NA TRHU PRÁCE

Digitalizace dnes výrazně proměňuje podobu práce i nároky na zaměstnance napříč sektory. Nové technologie, zejména nástroje umělé inteligence, zkracují životnost dovedností a kladou důraz na schopnost neustálého učení. Výrazně roste tlak na firmy i jednotlivce, aby investovali do rozvoje digitálních kompetencí průběžně, nikoliv jen formou jednorázových kurzů. Zároveň jsme svědky nových forem uplatnění a spolupráce (gig economy, portfoliová kariéra). Objevují se hybridní profily pracovníků, kteří kombinují technické, komunikační a datové dovednosti. V tomto dynamickém prostředí se průběžné vzdělávání stává naprosto klíčovým faktorem pro udržení konkurenceschopnosti i nalezení atraktivních příležitostí na trhu.

VYSTUPUJÍCÍ

DITA FORMÁNKOVÁ
Zakladatelka, Czechitas

TIBOR FERENCZI
Obchodní manažer pro střední
a východní Evropu, Flowbird Group

ADAM KOLESA
Výkonný ředitel, Foodora

JANA BRODANI
Výkonná ředitelka, Asociace pro
kapitálový trh

SHRNUTÍ HLAVNÍCH BODŮ

DITA FORMÁNKOVÁ

- Rozdíl mezi technickými a běžnými digitálními dovednostmi zůstává výrazný; základní digitální gramotnost chybí velké části populace.
- Nepružnost vzdělávacího systému: formální školství reaguje pomalu, učitelé postrádají podporu.
- Neformální vzdělávání a partnerství škol s technologickými firmami představují důležitou cestu dopředu.

ADAM KOLESA

- Pracovní trh prochází proměnou – roste význam gig ekonomiky a spolupráce na platformách.
- Jasná a předvídatelná pravidla pro algoritmické řízení práce jsou klíčová pro ochranu všech zúčastněných.
- Firmy v reakci na regulatorní tlak upravují své modely spolupráce.

TIBOR FERENCZI

- V dopravních technologiích roste poptávka po hybridních kompetencích – kombinaci technických a měkkých dovedností.
- Složitě je najít zaměstnance s kombinací digitálních, jazykových a analytických schopností.
- Propojení firem a vzdělávacího systému, důraz na adaptabilitu pracovníků a spolupráce s místními samosprávami hrají zásadní roli při zavádění inovací.

JANA BRODANI

- Digitalizace ve finančním sektoru mění nejen nástroje, ale i chování klientů a očekávání investorů.
- Firmy hledají pracovníky s porozuměním technologiím i regulaci.
- Nejasný výklad pravidel v ČR brzdí inovace – na rozdíl od pružnějších přístupů v pobaltských státech.

KLÍČOVÉ VÝZVY

- **Nedostatek digitálně gramotných zaměstnanců:** 25 % lidí v produktivním věku postrádá základní digitální dovednosti, zatímco 85 % firem je potřebuje.
- **Nerovnosti v přístupu ke vzdělávání:** Digitalizace prohlubuje regionální, příjmové i genderové nerovnosti.
- **Neschopnost formálního školství držet krok:** Tradiční vzdělávací systém nereaguje dostatečně rychle na dynamiku technologických změn.
- **Nedostatečné investice do dalšího vzdělávání:** České firmy i stát investují méně než průměr EU do upskillingu a rekvalifikací.
- **Tlak na zaměstnance a nedostatek času na vzdělávání:** Tento problém však není jen individuální – v řadě veřejných zakázek a projektů zcela chybí prostor a rozpočty na průběžné školení pracovníků samospráv, což dále snižuje jejich schopnost reagovat na digitální změny.
- **Nízká míra spolupráce mezi firmami a školstvím:** Ojedinelé příklady (např. stáže, podpora restaurací) nenaplní systémovou potřebu propojení.

DOPORUČENÍ

Pro veřejnou správu a politiku:

- Zavést digitální minimální standard pro všechny zaměstnance (obdoba „řidičáku na digitální dovednosti“)
- Umožnit širší přístup neformálních vzdělávacích organizací k veřejnému financování
- Podpořit regionální centra celoživotního učení s důrazem na ženy, seniory a nízkopříjmové
- Implementovat směrnici EU o algoritmickém řízení práce (do r. 2026) s důrazem na ochranu práv pracovníků v gig economy
- Posílit roli Národní soustavy kvalifikací a mikrocertifikací jako nástrojů pro adaptaci pracovní síly

Pro zaměstnavatele:

- Zavést časově vymezený prostor pro učení jako součást pracovní doby
- Investovat do vzdělávacích programů s přímou vazbou na výkon profese (AI, datová analytika, kyberbezpečnost, soft skills)
- Podporovat vnitrofiremní „ambadorské“ komunity pro sdílení know-how a motivace k učení

Pro vzdělávací organizace a školy:

- Rozvíjet flexibilní a rychlé vzdělávací formáty (bootcampy, peer learning, hybridní kurzy)
- Systematicky školit pedagogy v práci s AI a digitálními nástroji
- Propojovat formální a neformální vzdělávání (např. uznávání neformálních kurzů jako kreditovaných)

Trh práce prochází hlubokou proměnou: technologie – zejména umělá inteligence – mění povahu práce, požadavky na dovednosti i kariérní trajektorie lidí. Zaměstnavatelé potřebují pracovníky se schopností rychlé adaptace, kombinací technických a měkkých dovedností a ochotou se kontinuálně vzdělávat. Zároveň však chybí systémová podpora pro ty, kteří zůstávají stranou – ať už kvůli věku, regionu, pohlaví nebo typu pracovního vztahu. Modernizace obsahu vzdělávání sama o sobě nestačí. Důležitější je změnit přístup – dát větší prostor neformálním formám učení, motivovat ke vzdělávání během pracovní doby a odbourat bariéry, které lidem brání v přístupu ke vzdělání. Klíčem je flexibilita, spolupráce a schopnost zapojit do změny stát, firmy i vzdělávací organizace. Pokud se nepodaří reagovat včas, hrozí další prohlubování digitální nerovnosti a ztráta konkurenceschopnosti české ekonomiky.

INOVACE JAKO MOTOR EKONOMICKÉHO RŮSTU V 21. STOLETÍ

VYSTUPUJÍCÍ

MILENA KRÁLÍČKOVÁ

Předsedkyně České konference rektorů;
rektorka Univerzity Karlovy

JOSEF ŠVEJDA

Finanční ředitel; jednatel, Onsemi

PETR NOVOTNÝ

Generální ředitel; výkonný předseda představenstva skupiny Škoda

MARTIN SLANÝ

Předseda dozorčí rady DRFG,
pedagog CEVRO Institut
a Národohospodářská fakulta VŠE

Česká ekonomika disponuje inovačním potenciálem, ale naráží na strukturální a institucionální překážky. Nedostatečná podpora transferu výsledků výzkumu do praxe, byrokratické bariéry, slabé propojení firem a univerzit či nefunkční daňové nástroje patří mezi klíčové limity současného systému. Zároveň se ukazuje potřeba reformy vzdělávání, větší otevřenosti akademického prostředí a důrazu na jasně definované strategické priority.

SHRNUTÍ HLAVNÍCH BODŮ

- Česká ekonomika má silný inovační potenciál, ale zaostává kvůli neefektivnímu prostředí, roztržitěnému ekosystému a slabé institucionální infrastruktuře.
- Nejslabším článkem je přenos výsledků výzkumu do praxe – stát podporuje základní výzkum, ale opomíjí jeho aplikaci.
- Legislativní nejistota, zejména v oblasti duševního vlastnictví, komplikuje spolupráci univerzit a firem a odrazuje investory.
- Daňové odpočty na výzkum jsou málo využívané kvůli nestabilnímu výkladu a riziku postihů ze strany finanční správy.
- Veřejné investice do výzkumu jsou vysoké, ale málo efektivní – chybí prioritizace, koordinace i motivace k výsledkům.
- Vzdělávací systém nepodporuje technické a inovativní obory – přicházíme o talenty už na základní škole, zejména v oblasti STEM.

KLÍČOVÉ VÝZVY

01

Česko má inovační potenciál, ale roztržitěný ekosystém

KRÁLÍČKOVÁ: Na některých místech (např. Jihomoravský kraj) inovace fungují, jinde chybí infrastruktura i podpora.

NOVOTNÝ: Máme silný průmyslový základ i výzkumné instituce, ale málo nápadů se dostane do praxe.

SLANÝ: Česko zaostává v patentové aktivitě, zejména v porovnání s EU. Důvodem je nefunkční prostředí a slabé instituce.

02

Brzdy v legislativě a vztahu univerzit a byznysu

ŠVEJDA: Stát nepodporuje finální krok inovace – aplikaci. Výzkum ano, inovace už ne.

KRÁLÍČKOVÁ: Právní nejistota (zejména kolem duševního vlastnictví) brání univerzitám navazovat hlubší spolupráci s firmami.

NOVOTNÝ: Investoři potřebují jistotu návratnosti – při nejasném právním rámci spolupráci odmítají.

03

Kritika daňových odpočtů na výzkum

ŠVEJDA: Počet firem využívajících daňové odpočty trvale klesá. Finanční správa k nim přistupuje jako k daňovým únikům.

V Česku je výzkum dražší než v zemích se stabilnějším daňovým prostředím (např. Irsko, Francie).

04

Neefektivní alokace veřejných prostředků

SLANÝ: Výdaje na výzkum a vývoj jsou v EU nadprůměrné, ale efekt je slabý. Chybí koordinace a tržní motivace.

Kritika podfinancovaného školství i přebujelého počtu škol bez důrazu na kvalitu a priority.

05

Školství a talent pipeline

KRÁLÍČKOVÁ: Akademické prostředí je samo často uzavřené, obává se inovací i spolupráce.

ŠVEJDA: Ztrácíme zájem o technické obory už na ZŠ. Bez polytechnické výchovy a podpory talentů se to nezlepší.

NOVOTNÝ: Chybí hrdost na technické obory. Je třeba podporovat obory s přidanou hodnotou, ne „masově vše“.

DOPORUČENÍ

Pro veřejnou správu a politiku:

- **Změnit legislativu upravující spolupráci univerzit s firmami** (včetně práv k duševnímu vlastnictví a zakládání spin-offů).
- **Reformovat daňové odpočty na výzkum a vývoj** – zjednodušit a stabilizovat, aby byly pro firmy využitelné.
- **Posílit fázi zavádění inovací do praxe, nejen financovat výzkum.**
- **Definovat národní priority v oblasti výzkumu a inovací a sladit s alokací veřejných prostředků.**
- **Reformovat vzdělávání** – podpora polytechnického vzdělání, práce s talenty, modernizace kurikula.
- **Otevřít přístup pro zahraniční studenty** – zacíleně podle ekonomických priorit ČR (např. africké země), s využitím jejich potenciálu jako mostů pro český export.

Největší slabinou České republiky v oblasti inovací nejsou ani peníze, ani nedostatek odborníků – problém je spíše v tom, jak málo efektivně dokážeme využít to, co už máme. Inovace se v Česku často zadržávají na posledním úseku – při přenosu z výzkumu do praxe.

Změna by měla ideálně přijít ze dvou stran:

- Zespolu – z univerzit, firem i škol, které potřebují odvahu ke spolupráci a orientaci na výsledek.
- Shora – od státu, který musí vytvořit jasné, předvídatelné a motivující prostředí: legislativně, finančně i institucionálně.

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST
Národní ekonomické fórum 2025
9. červen 2025

← VIDEOZÁZNAM ZDE

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Institut pro politiku a společnost je český think-tank založený v roce 2014. Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí návrhy pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskusí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčení, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti. Hlavními tématy, kterými se zabýváme, jsou zahraniční a bezpečnostní politika, obrana, evropské záležitosti, ale také vzdělávání, digitalizace, energetika, urbanismus, život ve městě a ve veřejném prostoru, hodnoty v politice a lidských právech u nás i v zahraničí.

 POLITIKASPOLECNOST

 INSTITUTPS

 POLITIKA_SPOLECNOST

 INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Generální partner

amazon

Stříbrní partneři

foodora

onsemi

easypark

Partneři

 PANATTONI

IN|MEDIO

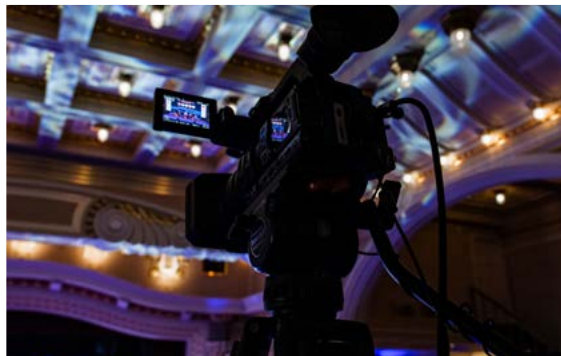
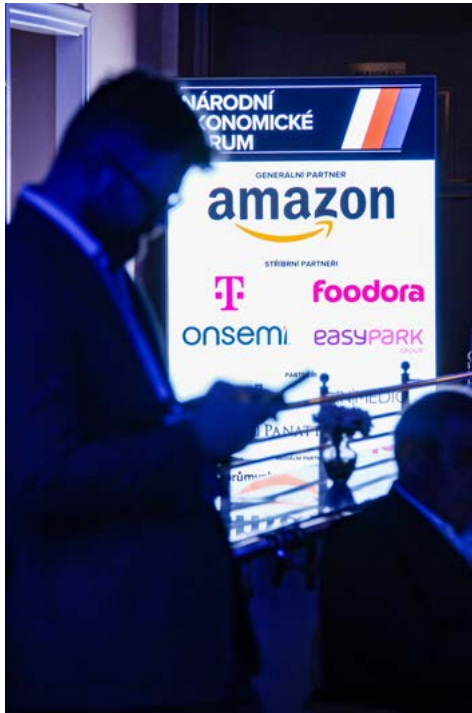
Mediaální partneři

**EKONOMICKÝ
MAGAZÍN**

Svět **průmyslu**

NÁRODNÍ
EKONOMICKÉ
FÓRUM

WWW.POLITIKASPOLECNOST.CZ

politikaspolecnost

institutps

politika_spolecnost

Institut pro politiku a společnost